

Värmlands distrikt
Roger Gran
Sundsgatan 17, 661 40 Säffle
roger.gran@skogsstyrelsen.se
Tfn 0533-46176

Rapport från inventering av vedlevande insekter och vedsvampar i I2-skogens södra del.

Beställare: Karlstads kommun. Teknik- och fastighetsförvaltningen.

Handläggare Karlstads kommun: Ann Johansson

Handläggare/inventerare: Roger Gran

Inventeringsdatum: 2016-04-11

Inventeringen

Inventeringen, vilken här redovisas med en beskrivning och naturvärdesbedömning av de ingående skogsdelarna, omfattar en yta av ca 3,3 hektar. Syftet med inventeringen har varit att söka efter intressanta strukturer, signalarter, rödlistade arter eller på annat sätt skyddsvärda och naturvårdsintressanta arter av vedsvampar och vedlevande insekter (gnag- och kläckhål). Inventeringen utfördes under april månad, vilket gör att eventuella förekomster av ettåriga vedsvampar kan ha undgått upptäckt, då flertalet har sin växtperiod under sensommaren och hösten.

Den relativt tidiga inventeringstidpunkten medför även att övriga värden som t.ex förekomst av naturvårdsintressanta fågelarter inte kunnat bedömas.

I redovisningen ingår inte någon bedömning av i vilken mån en eventuell exploatering av området skulle påverka friluftsliv, rekreation och närmiljö för boende.

Lokaler för påträffade arter är angivna som koordinater i Sweref 99 TM.

Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet

Områdets skogsmiljöer är relativt varierande och präglade av en tidigare (militär) extensiv skogsskötsel. Trädskiktet karaktäriseras av tallen som det dominerande trädslag i områdets östra och södra delar medan lövträd dominerar i den västra delen. Lövträd som björk, asp, sälg och alm förekommer som inslag även i de östra och södra delarna. Nordöstra delen utgörs av bergbunden mark bevuxen med gles, gammal tallskog. Flera grova tallar står dessutom solbelyst, vilket ger förutsättningar för värmeälskande bark- och vedinsekter.

Bedömning av områdets naturvärden

Området ingår som en viktig del i den samlade bilden av trädbärande mark inom tätorten Karlstad och dess närområde (bl.a I2-skogen), som en värdefull trakt för naturvärden kopplade till gammal tallskog och grova, solexponerade tallindivider (solitärträd). I huvudsak är områdets artrelaterade naturvärden kopplade till förekomsten av grova och/eller gamla träd av tall, gran, asp och sälg samt till död ved av asp, björk och sälg. I delar av inventeringsområdet förekommer tallar som uppnår en ansevärd ålder av ca 200 år. Grova tallar i anslutning till vägar och öppna gräsytor bör nämnas som extra värdefulla med tanke på att en kontinuitet av solexponering är säkerställd eller kan utvecklas på dessa platser. Karlstad med omnejd hyser ett stort antal grova tallar i solbelysta tallar, lämpliga för bl.a reliktböck (NT) och kan sägas vara ett "ansvarsområde" för dessa miljöer i ett värmländskt perspektiv. Utan att veta hur en eventuell bebyggelse kommer att utformas, är det ändå rimligt att tro att naturvärden knutna till grova, solexponerade tallar ska kunna ges utrymme inom ramen för bebyggelseexploatering.

I inventeringsområdet som helhet finns träd av grova dimensioner av både barr- och lövträd och det råder ingen tvekan om att skogsmiljöerna inom en snar framtid uppnår höga naturvärden om skogen får utvecklas eller ges en utpräglad naturvårdsskötsel med avsikt att gynna bestånd av grova träd, flerskiktning och grov, död ved. I dagsläget bör huvuddelen av objektet kunna klassas som s.k Objekt med naturvärden, enligt Skogsstyrelsens definition.

Framtida skötsel/ kompensationsåtgärder i inventeringsområdet

Byggnation inom det aktuella området kan ge positiv effekt på de arter som gynnas av solitära, solexponerade naturvärdesträd i anslutning till exempelvis gator och tomter. Arter som gynnas av mer skuggiga förhållanden med tilltagande självgallring och dödvedsbildning kommer att missgynnas, liksom fågelarter som drar nytta av större trädgrupper av t.ex asp (hålträd).

Eventuella kompensationsåtgärder bör utformas så att de befintliga miljöerna och arterna "återuppstår" respektive erbjuds nya biotoper och substrat någonstans i närområdet. Sannolikt finns lämpliga miljöer där det är möjligt att "krydda" asprika bestånd med död ved och gynna grova träd. Asprika delar i gallringsskogar kan gallras så att aspen gynnas på barrträdens bekostnad. Avseende naturvärden knutna till tall, björk och sälg föreslås en riktad insats i form av frihuggning av grova träd och dödvedsskapande åtgärder. Det bör även undersökas om det inom exempelvis I2-skogen, finns praktiska möjligheter att utföra mindre naturvårdsbränningar för att rent generellt gynna naturvärden knutna till tall och eventuellt övriga trädslag. För att om möjligt undvika att ta områden med naturvärden i anspråk bör det undersökas om planerad byggnation kan ske i yngre och mer triviala skogsmiljöer. Möjligen kan alternativ lokalisering för byggnation sökas i närområdet norr ut från det inventerade området.

Säffle Skogsstyrelsen 2016-05-03

Roger Gran, Inventerare/Skogskonsulent

Naturvärdesbeskrivning

I2-skogens södra del

OBJEKT NR: 1

AREAL: 0,52 ha

ALLMÄN BESKRIVNING (karaktär, trädslag, topografi m.m)

Lövdominerad skog som uppkommit på tidigare odlingsmark. Den västra delen utgörs huvudsakligen av björkskog med inslag av grova och relativt snabbväxta sälgar. Det finns ett tydligt inslag av döda och döende, knäckta stammar och grenar av sälg. I östra delen ingår ett fuktparti på svagt sluttande mark. I den norra delen förekommer underväxt av gran. De solvarma kanterna och brynen mot gräsytor i söder tycks hysa goda förutsättningar för vissa dagfjärilar.

VIKTIGA ELEMENT/STRUKTURER

Öppna gräsytor. Grova sälgar. Död och döende ved av sälg.

FÖREKOMST AV RÖDLISTAD ART

**FÖREKOMST AV SIGNALART / ANDRA NATURVÅRDS-
INTRESSANTA ARTER**

Dagfjärilar och bin (sälg) samt allmänna vedinsekter knutna till sälg.

HÄNSYN / ANPASSNING

Bibehållande av solexponerad och extensivt skött gräsmark med inslag av solbelysta sälgar.

OBJEKT NR: 2

AREAL: 0,29 ha

ALLMÄN BESKRIVNING (karaktär, trädslag, topografi m.m)

Mindre område som urskiljer sig genom att beståndsbilden präglas av grova granar och tallar i direkt anslutning till en välutnyttjad stig.

Många av de förekommande träden utgör s.k naturvärdesträd inte minst de åldrande tallarna. Norr om stigen växer två granar med diametrar mellan 50 och 60 cm i brösthöjd. Dessa träd är av den kalibern att de skulle kunna utgöra substrat för signalarten granbarkgnagare, som endast lever i tjock bark av levande, grova granar.

VIKTIGA ELEMENT/STRUKTURER

Grova granar och tallar.

FÖREKOMST AV RÖDLISTAD ART

**FÖREKOMST AV SIGNALART / ANDRA NATURVÅRDS-
INTRESSANTA ARTER**

HÄNSYN / ANPASSNING

Bevarande samt framhuggning av de gamla tallar som finns i området. Likaså bör de grova granarna bevaras.

OBJEKT NR: 3**AREAL: 0,3 ha****ALLMÄN BESKRIVNING (karaktär, trädslag, topografi m.m)**

Flerskiktad och olikåldrig skog där det övre skiktet i hög grad utgörs av grovstammig tall och asp. Underväxt av främst gran förekommer i större delen av objektet. En del yngre björk växer här på f.d åkermark. Grova (> 50 cm) tallar med grov bark och grova grenar utmärker sig som naturvärdesträd tillsammans med flera hålträd av asp. I området finns solexponerade, varma lövskogskanter mot de öppna gräsyterna där faunan av vanligare dagfjärilsarter tycks rik och berikande för de närboende. Den flerskiktade skogen har nu sitt optimum i fråga om en art-och individrikt fågelfauna och på sikt kommer granens etablering att försämra förutsättningarna för fågellivet.

VIKTIGA ELEMENT/STRUKTURER

Grova och grovgreniga tallar. Grova aspar. Hålträd

FÖREKOMST AV RÖDLISTAD ART

Bohål av spillkråka (NT).

**FÖREKOMST AV SIGNALART / ANDRA NATURVÅRDS-
INTRESSANTA ARTER**

Blodticka (signalart på död tallved), dagfjärilsfaunan i allmänhet

HÄNSYN /ANPASSNING

Grova träd och hålträd av tall resp. asp bör betraktas som naturvärdesträd och därför bevaras. Öppna gräsytor och bryn bör bibehållas. Spara och friställ sälj.

OBJEKT NR: 4**AREAL: 1,24 ha****ALLMÄN BESKRIVNING (karaktär, trädslag, topografi m.m)**

Markförhållandena i delområdet är bördigare än i delområde 5 och har i södra delen även inslag av tidigare odlingsmark. Tallen som utgör det dominerande trädslaget är i regel yngre än i delområde 5 men ofta grövre och mer högväxt. Enstaka tallar uppmättes dock till en ålder av 150 år. I områdets västra kant och i anslutning till stigen i nordväst växer flera riktigt grova tallar med förutsättningar att hysa reliktböck. I tallskogen finns även ett relativt stort inslag av björk. Längs kanten mot fotbollsplanerna i öster, finns ett parti med snabbvuxen, grov asp samt flera solexponerade sälgar. I söder finns inslag av enstaka grova almar, varav en individ mäter ca 55 cm i brösthöjd. I buskskiktet förekommer rönn och brakved relativt allmänt medan ek och oxel uppträder mer enstaka. Ett tydligt inslag av död lövved finns i den södra delen, inte minst i form av grova, murkna björkhögstubbar.

VIKTIGA ELEMENT/STRUKTURER

Grova och ställvis solexponerade tallar. Grova aspar. Grov alm. Död ved i form av högstubbar och lågor av björk, asp och sälg.

FÖREKOMST AV RÖDLISTAD ART

**FÖREKOMST AV SIGNALART / ANDRA NATURVÅRDS-
INTRESSANTA ARTER**

Blodticka (signalart på död tallved), björksplintborre (döda björkar), myskböck (signalart på döende sälg)

HÄNSYN / ANPASSNING

Sannolikt är det svårt att kunna bevara förekommande död lövved i samband med eventuell exploatering/bebyggelse i området. Förekommande, allmänna arter knutna till dessa substrat är ofta lättroliga och kan ibland gynnas på annan plats i form av dödvedsskapande kompensationsåtgärder. Åtgärder som i detta fall skulle kunna utföras som högkapningsåtgärder i närliggande, lövträdsrika bestånd.

Inslaget av grova aspar är värdefullt främst för fågellivet i form av presumtiva hålträd. Träden är dock snabbväxta och kan inte hysa hotade arter av lavar och sannolikt inte heller hotade vedskalbaggar ens på död ved. Däremot kan vedsvampar såsom kandelabersvamp (NT) och veckticka (NT) tänkas etablera sig på liggande, död aspved. Även i detta fall kan man tänka sig väl tilltagna, nyskapande kompensationsåtgärder i närområdet. Detta kan ske som frihuggning av presumtiva "hålträdsaspar" samt väl tilltagna högkapningsåtgärder i närliggande, asprika bestånd.

Inslaget av solexponerade kantträd av tall samt förekommande, grova almar bör bevaras. Grova tallar bör vid en ev. exploatering gynnas genom frihuggning samt stamkvistas för att kunna tjäna som lämpliga, solbelysta substrat för extremt värmekrävande och barklevande skalbaggar som t.ex

reliktbock. Ofta är det i exploateringssammanhang möjligt att tillskapa tallved i form av grova stammar som får ligga solexponerat i sydlänta bergkanter eller andra zoner mot kontinuerligt öppen mark såsom vägkanter, öppna gräsytor och öppna hållmarker.

OBJEKT NR: 5

AREAL: 1,0 ha

ALLMÄN BESKRIVNING (karaktär, trädslag, topografi m.m)

Talldominerad skog, delvis på hållmark med vegetation av lavar samt lingon- och blåbärsris. Skogen har stor åldersspridning trots relativt jämn och grov dimension. Två tallar borrades och åldersbestämdes till 150 resp. 200 år. Området uppvisar en tallskog med anmärkningsvärt gamla trädindivider och även träd med grov barkstruktur och kraftiga grenverk. Delområdet får generellt sett anses som inventeringsområdets mest värdefulla del i fråga om naturvärden knutna till tall.

VIKTIGA ELEMENT/STRUKTURER

Senvuxna, gamla och grovgreniga tallar kring 150-200 år.

FÖREKOMST AV RÖDLISTAD ART

Tallticka (NT, på gammal tall)

FÖREKOMST AV SIGNALART / ANDRA NATURVÅRDS- INTRESSANTA ARTER

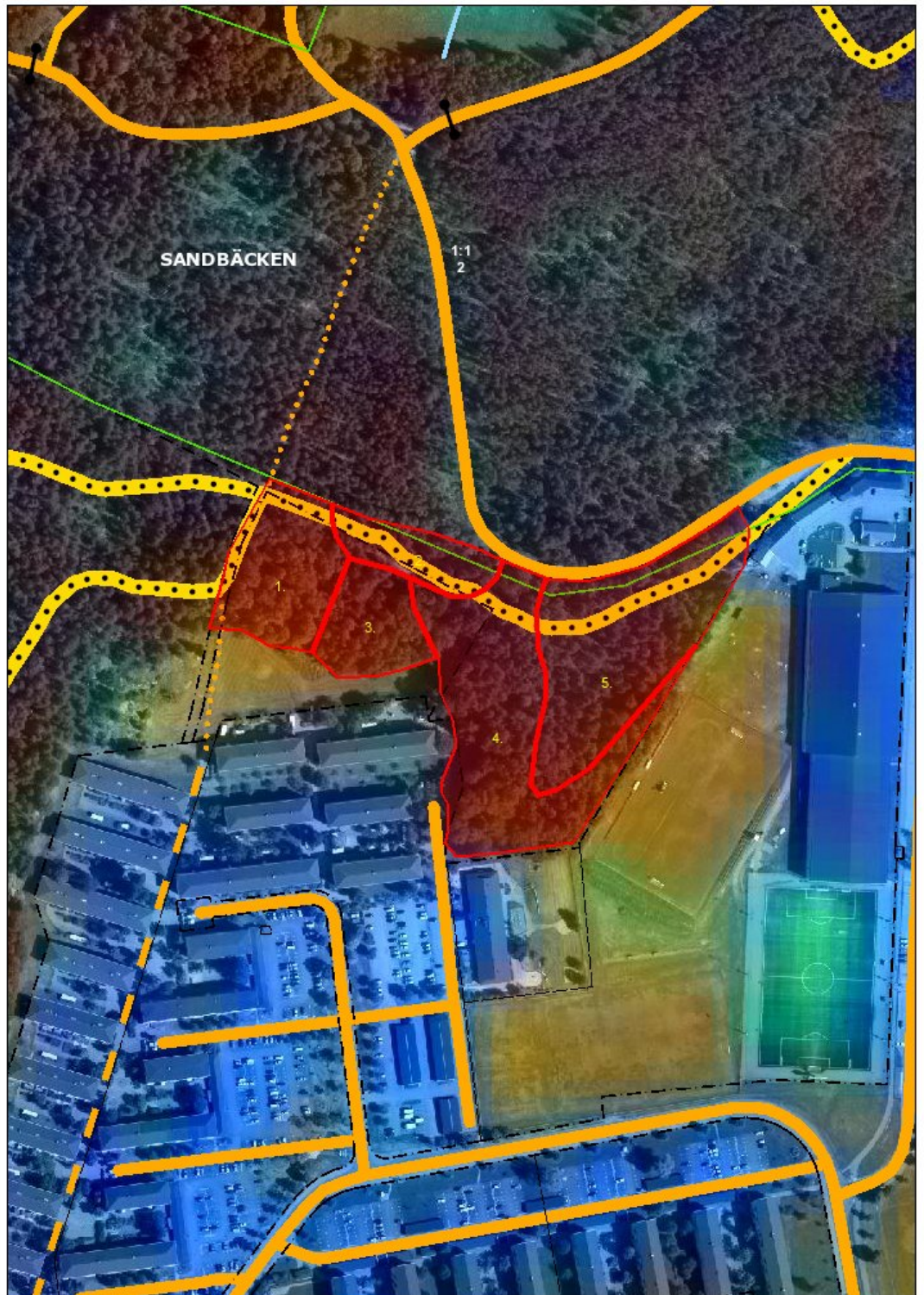
HÄNSYN / ANPASSNING

Området bör med tanke på trädens ålder lämnas för fri utveckling eller bli föremål för viss frihuggning av särskilt gamla eller grovgreniga tallar. Arten tallticka är starkt knuten till gamla tallar.

Delområden

Kartans mittpunktskoordinat:
SWEREF99TM (N, E) 6584573, 412901
WGS84 (Lat, Lon) 59.39081, 13.48648

N
0 30 60 90 120 150 Meter
Skala 1:3000

Utskriftsdatum: 2016-05-04

Kartprojektion: SWEREF99-TM
Bakgrundskartan ur allmänt kartmaterial
© Lanmäteriet 109/2037.